

12. Стат. бюлетень: Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2008 рік / Державний комітет статистики України. – Київ. – 2009. – 76 с.

13. Стат. бюлетень: Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2009 рік / Державний комітет статистики України. – Київ. – 2010. – 80 с.

14. Стат. бюлетень: Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2010 рік / Державний комітет статистики України. – Київ. – 2011. – 88 с.

Аннотация. Исследованы особенности землепользования в фермерских хозяйствах, а также доказана необходимость отражения в бухгалтерском учете и финансовой отчетности земельных участков

Ключевые слова: земельный участок, фермерское хозяйство, аналитический учет, оценка, баланс.

Summary. The peculiarities of farms land management have been instigated. The necessity to introduce land lots into accounting and financial reports has been considered.

Key words: a land lot, a farms, analytical accounting, evaluation, balance.

УДК 657.4:657.633

Трачова Д. М.,
Сахно Л.А.

Таврійський державний агротехнологічний університет

ПЕРЕХІД НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Вступ. Сучасне формування ринкових відносин пов'язане з масштабною глобалізацією економік різних країн, в тому числі і України, та формуванням єдиної міжнародної системи бухгалтерського обліку. Для якісного здійснення інтеграції була запроваджена низка законодавчих актів та розроблена стратегія запровадження в національну систему обліку міжнародних стандартів фінансової звітності. Виконання даної стратегії призвело до суттєвих змін у Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», які полягають у необхідності подавати звіти за МСФЗ публічними акціонерними

товариствами та фінансовими установами. Даний процес в майбутньому буде поширюватись і на інші підприємства та галузі національної економіки, в тому числі сільського господарства, тому необхідно розглядати сутність процесу та методи його запровадження для отримання в майбутньому якісних результатів.

Постановка проблеми. Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні – справа часу. Уже сьогодні поступово вносяться зміни в національні стандарти, наближаючи їх до міжнародних і скорочуючи розрив між вітчизняною системою обліку й загальноприйнятою європейською. Тому в даній ситуації важливо при прийнятті нормативів, які регулюють основне підґрунтя обліку, уникнути їх поверхневого тлумачення, детально вивчати усі можливі альтернативи та враховувати максимально можливу кількість факторів, що можуть негативно вплинути в майбутньому на кінцевий результат реформи.

Аналіз останніх досліджень. Різним аспектам даної проблеми присвячено роботи багатьох вітчизняних вчених: Ф. Бутинця, С. Голова, Г. Кірейцева, Н. Малюги, В. Палія, О. Петрука, М. Пушкаря, В. Пархоменка та ін. Вони вивчали вплив явищ глобалізації на процеси стандартизації обліку, суть та етапи розвитку і запровадження МСФЗ, розглядали основні проблеми на шляху переходу до міжнародних стандартів, тощо.

Мета статті. Метою статті є детальне вивчення сутності, визначення особливостей та проблем, пошук оптимальних шляхів їх вирішення у питанні впровадження міжнародних стандартів в бухгалтерському обліку.

Виклад основного матеріалу. Бухгалтерський облік виступає основою та головним джерелом інформаційної системи підприємства, на якість якого впливає рівень організації роботи облікової служби та методологія, що регулює сам процес складання та подання інформації зацікавленим користувачам. Сучасний період активного реформування, однієї з головних ланок системи управління підприємством - бухгалтерського обліку, напрямків на широке використання методологічних нормативів світової системи обліку.

Існує точка зору, що міжнародні стандарти фінансової звітності й національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку призначені для різних цілей: перші — для складання звітності, другі — для ведення бухгалтерського обліку. Точка зору досить розповсюджена, і обґрунтовувати її прийнято твердженням, що міжнародні стандарти — тільки для звіту, але не для обліку, тому що в них немає проводок. Тим часом проводки в міжнародних стандартах обліку є, але приводяться описово. Точно так само, описово, вони приводяться й у вітчизняних стандартах бухгалтерського обліку. Наочно ж проводки можуть приводитися тільки в інструкціях до планів рахунків, якщо останні затверджуються офіційно. Міжнародні і вітчизняні стандарти обліку — це стандарти одного порядку, але різних рівнів. Звіту без обліку не буває, і завдання стандартів — направляти й регулювати бухгалтерський облік так, щоб на базі отриманих у такий спосіб даних надати користувачам достовірну, повну й неупереджену інформацію в належним чином оформлених фінансових звітах. Це і є мета бухгалтерського обліку як на міжнародному рівні, так і на національному.

Незаперечний факт, що для залучення інвестицій у вітчизняну економіку потрібно підвищувати прозорість українського бізнесу, у тому числі впроваджуючи стандарти, зрозумілі західним інвесторам. Необхідність складати фінансову звітність за міжнародними стандартами виникає в першу чергу у підприємств, що працюють із іноземними банками й інвесторами. Такі компанії можуть розраховувати на зниження процентної ставки при залученні фінансування з закордону, оскільки інвестор у цьому випадку здатний об'єктивно оцінити ризики, що закладаються в ставку по кредиту.

У той час як вітчизняні стандарти декларують переваги форми над змістом, основна мета МСФЗ – одержання максимально достовірної інформації про стан компанії, яка необхідна інвесторам для коректної оцінки й складання достовірних прогнозів.

Інша причина, по якій підприємства складають звітність за МСФЗ – вимога власника бізнесу. Тому що МСФЗ дають можливість об'єктивно оцінити

фінансове становище компанії й дозволяють зрозуміти реальний стан справ на підприємстві.

Ще один плюс застосування МСФЗ – використання отриманої інформації для управлінських цілей. Зараз багато керівників усвідомлюють, що фінансова звітність по МСФЗ необхідна їм для більш ефективного управління своїм підприємством. Використання МСФЗ в якості стандартів управлінського обліку – найбільш виправдане рішення для більшості підприємств, тому що немає необхідності створювати принципи й правила обліку багатьох господарських операцій, оскільки МСФЗ спрощують проблему регламентації й ведення обліку.

Незважаючи на суттєві переваги впровадження МСФЗ в вітчизняну систему бухгалтерського обліку і звітності в переході до МСФЗ багато фахівців бачить і негативні сторони.

Експерти в один голос повторюють, що незважаючи на активне просування в національних стандартах бухгалтерського обліку незалежної України ідей, закладених у МСФЗ, корпоративний сектор ще не готовий прийняти на себе ношу додаткових витрат і розкрити карти [3].

Компанії часто недооцінюють складність впровадження МСФЗ й забувають застосовувати нові й змінені стандарти й тлумачення при веденні бухгалтерського обліку поточних операцій. Багато компаній вважають, що трансформація у формат МСФЗ - це одноразовий процес, також не всі вони позитивно оцінюють перспективи підвищення прозорості бізнесу з переходом на МСФЗ [3].

Однією з основних проблем при впровадженні МСФЗ стала кадрова. МСФЗ відрізняється від вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку й вимагають від фінансистів і бухгалтерів професійної підготовки й знань.

Основна проблема полягає кваліфікації персоналу компаній, який веде основну роботу трансформації бухгалтерської звітності. Один фахівець із МСФЗ, який очолює штат бухгалтерів без відповідної підготовки, не зможе перевести підприємство на облік за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Фахівці, що мають кваліфікацію в області МСФЗ й досвід роботи по складанню звітності, коштують досить дорого, і не кожна організація може собі дозволити їх найняти, це повинне мотивувати підприємства самостійно навчати фахівців. Незважаючи на те, що зараз багато навчальних закладів пропонують програми й курси навчання роботи із МСФЗ, систематизованого підходу до освіти в області міжнародних стандартів поки немає.

Наступна проблема – мовна. Офіційна мова міжнародних стандартів фінансової звітності – англійська, що значно ускладнює роботу з нововведеннями в стандартах і своєчасністю їх застосування.

Для тих підприємств, які зараз складають звітність за міжнародними стандартами виникає питання оперативності її складання і оприлюднення. Розповсюджена в даний момент практика складання фінансової звітності по МСФЗ методом трансформації з використанням електронних таблиць, не дозволяє досягнути належного рівня внутрішнього контролю над якістю підготовки звітності.

Фахівці вважають, що МСФЗ – це сьогодні одні із кращих бухгалтерських стандартів у світі, що дозволяють одержувати об'єктивну звітність. Треба помітити, що цей процес уже викликає як позитивні, так і негативні настрої. З позитивного можна відзначити наступне: компанії, що сформували звітність за єдиними правилами, забезпечать собі вихід на міжнародні ринки. Так само нові стандарти дозволяють описати результати діяльності підприємств у єдиному форматі, що так важливо інвесторам, що діють на різних ринках. Однак, не дивлячись на вагомі переваги, впровадження міжнародних стандартів звітності в Україні йде з великими труднощами. Це закономірно, адже в нас історично зложилися власні норми й правила обліку. Відомо, що на теперішній час більшість вітчизняних положень бухгалтерського обліку містять правила й вимоги міжнародних стандартів. Проте впровадження МСФЗ проходило б набагато швидше, якби не було основних розбіжностей.

Вся справа в тому, що звітність підприємств за англосаксонською моделлю повинна задовольняти всі вимоги власників, а в багатьох країнах

Європи, і в Україні зокрема, звітність зобов'язана відповідати всім вимогам законодавства. Це головний фактор, який перешкоджає впровадженню МСФЗ.

Серед директорів підприємств є прихильники радикального виходу із проблеми – повне скасування вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку й перехід на МСФЗ. Цього можна добитися, доробивши вимоги до ведення податкового обліку. У підсумку, підприємства будуть формувати звіти за МСФЗ й звітність для податкових органів. Даний підхід дасть можливість скоротити витрати на ведення різних видів обліку [1].

Але через проблеми, описані вище, даний варіант розв'язку подій прийнятний не для всіх компаній. Неможливо змусити всі компанії разом перейти на ведення обліку і складання звітності за МСФЗ. Необхідно надати самим право вибору облікової системи [2].

Висновки та пропозиції. Перехід українських підприємств на міжнародні стандарти обліку і звітності процес незаперечний, але поступовий. Найбільш оптимальним варіантом трансформації бухгалтерського обліку і звітності є максимально можлива гармонізація вітчизняних П(С)БО із МСФЗ, що дозволить вчасно вносити необхідні доповнення в них по мірі розвитку міжнародних стандартів. Такий шлях обрали Китай й ряд інших країн. Перехід до МСБО потребує ряд узгоджень з національним законодавством, в тих положеннях які чітко регламентовані останнім. Інші ж доцільно повністю регламентувати міжнародними стандартами. Даний крок забезпечить чіткішу та зрозумілішу, як організаційно так і методологічно, регламентацію обліку та формування якісної інформації для складання звітності за МСФЗ. Однак з трансформацією обліку за вимогами міжнародних стандартів виникає ризик поверхневого розроблення методологічного забезпечення бухгалтерського обліку, що призведе до отримання неякісної інформації та складання «формальних» фінансових звітів.

Крім того, разом із виникненням необхідності ведення обліку і складання звітності за міжнародними стандартами, виникає потреба в сертифікації бухгалтерів підприємств. Бажано, щоб таку кваліфікацію можна було отримати

разом із вітчизняним дипломом про вищу освіту. На плечі вищих навчальних закладів також треба покласти періодичне підтвердження такої кваліфікації.

У кожному разі, який би варіант трансформації стандартів обліку і звітності не був обраний, процес переходу на міжнародні стандарти повинен регулюватися на державному рівні. Інакше підприємства будуть переходити на нові стандарти тільки у випадку крайньої необхідності, що буде викликати додаткові труднощі й суттєво гальмувати залучення коштів у вітчизняну економіку.

Список використаних джерел:

1. Афанасьев А. Проблемы и перспективы МСФО. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до док. – <http://wffw.info/250956/problemu-i-perspektivy-msfo>
2. Никитина Я.А. Проблемы и перспективы перехода малых и средних предприятий на международные стандарты финансовой отчетности // Российское предпринимательство. — 2011. — № 5 Вып. 2 (184). — с. 15-19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до док. – <http://www.creativeconomy.ru/articles/12845/>
- 3 Харченко А., Мирошниченко В. МФСО: ключ к новым стандартам [Електронний ресурс]. – Режим доступу до док. – <http://news.finance.ua/ru/~2/0/all/2011/09/10/251287>

***Аннотация.** В статье проанализированы преимущества внедрения и основные проблемы применения международных стандартов учета и составления финансовой отчетности. Предложены основные направления государственного регулирования внедрения международных стандартов финансовой отчетности в Украине .*

***Ключевые слова:** бухгалтерский учет, отчетность предприятий, международные стандарты бухгалтерского учета, международные стандарты финансовой отчетности*

***Summary.** In article advantages of introduction and the basic problems of application of the international standards of the account and drawing up of the financial reporting are analysed. The basic directions of state regulation of introduction of the international standards of the financial reporting in Ukraine are offered.*

***Keywords:** book keeping, the reporting of the enterprises, the international standards of book keeping, the international standards of the financial reporting.*